

VII.501.64.2020.CW

Pan
Jacek Majchrowski
Prezydent Miasta Krakowa
ePUAP

Szanowny Panie Prezydencie,

do Rzecznika Praw Obywatelskich wpłynął wniosek mieszkańca Krakowa zaniepokojonego perspektywą powrotu władz miasta do pomysłu zainstalowania rozbudowanego systemu kamer w Krakowie. Problem ten był przedmiotem interwencji Rzecznika Praw Obywatelskich, który zwrócił się do Pana Prezydenta z prośbą o udzielenie wyjaśnień w sprawie pierwotnego projektu z zeszłego roku w wystąpieniu z dnia 12 lutego 2019 r. W odpowiedzi na wystąpienie w porozumieniu z Radą Miasta Krakowa z realizacji projekt zrezygnowano i wykreślono go z budżetu miasta.

Z treści wniosku wynika, że projekt instalacji rozbudowanego systemu monitoringu wizyjnego miasta został wpisany do budżetu miasta w dziale poświęconym, zgodnie z treścią pisma wnioskodawcy, środkom przeznaczonych na działania Zarządu Infrastruktury Komunalnej i Transportu. Fakt, że pomysł stworzenia takiego systemu monitoringu nie został porzucony, wynika ponadto z wpisów na stronie internetowej Pana Łukasza Wantucha, radnego Miasta Krakowa, inicjatora pierwotnego projektu. W związku z tym Rzecznik Praw Obywatelskich postanowił zwrócić się do Pana Prezydenta z prośbą o wyjaśnienia i informację, czy władze miasta Krakowa zamierzają powrócić do wspomnianego projektu lub już podjęły odpowiednie działania w celu jego realizacji.

Rzecznik Praw Obywatelskich pragnie tym samym ponownie podkreślić, że należy ocenić krytycznie z punktu widzenia praw obywateli pomysł stworzenia tego typu rozbudowanego systemu monitorowania. Może on potencjalnie wpływać na prywatność obywateli w związku ze stałą - praktycznie totalną - obserwacją każdego miejsca w przestrzeni publicznej. Naruszanie sfery prywatnej wzbudza w społeczeństwie duży niepokój. Jest to związane z faktem, że różne formy nadzoru nad jednostką, oparte na nowych technologiach, są coraz bardziej powszechne. Znajduje to odzwierciedlenie w rosnącej liczbie wniosków kierowanych do Rzecznika Praw Obywatelskich.

Pragnę także ponownie zwrócić uwagę, że prywatność jednostki jest wartością chronioną konstytucyjnie. Artykuł 47 Konstytucji RP zawiera ogólne gwarancje ochrony prywatności, a art. 51 Konstytucji RP odnosi się bezpośrednio do aspektów ochrony prywatności związanych z przetwarzaniem informacji o jednostce. Jak inne konstytucyjnie chronione wartości, prywatność może podlegać ograniczeniom na określonych w Konstytucji RP zasadach. Zasady te zawiera art. 31 ust. 3 Konstytucji RP. Ograniczenia te muszą być więc określone w ustawie, nie mogą naruszać istoty prawa do prywatności oraz muszą być konieczne w demokratycznym państwie prawnym dla ochrony wartości (bezpieczeństwa, porządku publicznego, ochrony środowiska, zdrowia, moralności publicznej czy też wolności i praw innych osób).

Należy także przypomnieć, że z dniem 25 maja 2018 r. zaczęły obowiązywać nowe przepisy dotyczące ochrony danych osobowych, tj. rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (Dz.U UE L. 119.1 ze sprost., dalej: RODO), a także ustawa z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. poz. 1000 ze zm.; dalej: UODO). Nowe przepisy przewidują zasady przetwarzania danych zbieżne ze standardem konstytucyjnym. W omawianym kontekście należy przede wszystkim wymienić ujętą w art. 5 ust. 1 lit. c RODO zasadę minimalizacji danych, zgodnie z którą dane muszą być adekwatne, stosowne oraz ograniczone do tego, co niezbędne do celów, w których są przetwarzane.

Rzecznik Praw Obywatelskich wyraża ponownie wątpliwości co do adekwatności ewentualnej realizacji wskazanego projektu do zamierzonych celów. Jeżeli system zostanie wprowadzony w całym Krakowie, to każdy z mieszkańców będzie obserwowany w każdym momencie, w którym będzie się znajdował w sferze publicznej. Istnienie takiego systemu mogłoby potencjalnie prowadzić do nadużyć, stąd w ocenie RPO zasadność tego projektu powinna być dokładnie przeanalizowana, szczególnie wobec opisanych w literaturze społecznych konsekwencji wprowadzania tego typu nadzoru¹.

Należy także przypomnieć, że zgodnie z wytycznymi Prezesa Urzędu Ochrony Danych Osobowych, administrator, podejmując decyzję o wprowadzeniu monitoringu, musi pamiętać o przeprowadzeniu oceny skutków dla ochrony danych². Zgodnie z art. 35 ust. 1 RODO, jeżeli dany rodzaj przetwarzania – w szczególności z użyciem nowych technologii – ze względu na swój charakter, zakres, kontekst i cele z dużym prawdopodobieństwem może powodować wysokie ryzyko naruszenia praw lub wolności osób fizycznych, administrator przed rozpoczęciem przetwarzania dokonuje oceny skutków planowanych operacji przetwarzania dla ochrony danych osobowych. Zgodnie z art. 35 ust. 3 lit. c RODO, jest ona obowiązkowa dla systematycznego monitorowania na dużą skalę miejsc dostępnych publicznie. Artykuł 35 ust. 7 RODO stanowi, że ocena zawiera co najmniej: systematyczny opis planowanych operacji przetwarzania i celów przetwarzania, w tym, gdy ma to zastosowanie – prawnie uzasadnionych interesów realizowanych przez administratora; ocenę, czy operacje przetwarzania są niezbędne oraz proporcjonalne w stosunku do celów; ocenę ryzyka naruszenia praw lub wolności osób, których dane dotyczą oraz środki planowane w celu zaradzenia ryzyku, w tym zabezpieczenia oraz środki i mechanizmy bezpieczeństwa mające zapewnić ochronę danych osobowych i wykazać przestrzeganie niniejszego rozporządzenia, z uwzględnieniem praw i prawnie uzasadnionych interesów osób, których dane dotyczą, i innych osób, których sprawa dotyczy.

W związku z powyższym, działając na podstawie art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz. U. z 2020 r. poz. 627), zwracam się

¹ Zob. C. Norris, *From personal to digital: CCTV, the panopticon, the technological mediation of suspicion and social control*, [w:] *Surveillance as social sorting. Privacy, risk and digital discrimination*, red. D. Lyon, Routledge 2005.

² Wskazówki Prezesa Urzędu Ochrony Danych Osobowych..., s. 13.

do Pana Prezydenta o wyjaśnienia i informację, czy władze miasta Krakowa zamierzają powrócić do wspomnianego projektu lub już podjęły odpowiednie działania w celu jego realizacji.

Z wyrazami szacunku

Stanisław Trociuk

Zastępca Rzecznika Praw Obywatelskich

/-podpisano elektronicznie/

Do wiadomości:

Pan Dominik Jaśkowiec

Przewodniczący Rady Miasta Krakowa

ePUAP